

Постанова Каб. Міністрів України від 12.03.2022 р. № 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2022-п#Text>.

3.Звіт про моніторинг стану забезпечення інформаційних прав в умовах воєнного стану 2022 року. UNDP. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/zvit-pro-monitorynh-stanu-zabezpechennya-informatsiynykh-prav-v-umovakh-voyennoho-stanu-2022-roku>.

4.Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.

5.Омбудсман України. Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо додержання конституційного права на інформацію в умовах дії правового режиму воєнного стану. Київ, 2023. 70 с. URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/spetsdopovid-vipravleno-1.pdf>.

6.Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

Тарас КОПЕСТИНСЬКИЙ

здобувач освітньо-наукової програми
«Публічне управління та адміністрування»
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник - д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу, ЗУНУ
Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАКТИК РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ

У розвитку територіальних громад європейських країн спостерігаються різноманітні тенденції, що характеризується як позитивними, так і негативними аспектами. Деякі з них пройшли складний шлях реформ, і цей досвід має велике значення для України, оскільки багато з цих країн відіграють провідну роль у світовому економічному розвитку.

У більшості країн Європи проблема вирішувалась шляхом проведення адміністративно-територіальних реформ, спрямованих

на об'єднання адміністративно-територіальних одиниць. Україна, обираючи євроінтеграційний шлях розвитку, має оновлювати підходи до розвитку регіонів, визначаючи пріоритети та механізми ведення регіональної політики й її реалізації. У цьому контексті досвід країн ЄС у створенні та розвитку місцевого самоврядування, зокрема територіальних громад на засадах самоорганізації, самоврядування й самовідповідальності, буде корисним для України. Це пов'язано з тим, що існуюча система територіальних громад в Україні не є ідеальною, а використання досвіду дозволить переглянути зроблені помилки й використати кращі практики розвитку цих спільнот.

На сьогодні можна виділити п'ять основних характеристик децентралізації в європейських країнах: демократизація шляхом розвитку місцевої та регіональної автономії; максимально ефективно вирішення місцевих проблем; свобода через місцеву та регіональну автономію; забезпечення культурної, мовної та етнічної різноманітності; економічна конкуренція між місцевим та регіональним рівнями.

Враховуючи досвід країн Європейського Союзу, можна впевнено стверджувати, що децентралізація відіграє ключову роль у демократизації та трансформації суспільства, сприяючи переходу до інститутів, що базуються на ініціативі та відповідальності як для громад, так і для кожної окремої особи. Проте законодавчими та нормативними актами не передбачено, чи принаймні недостатньо уважаються, найважливіші аспекти, пов'язані з формуванням та розвитком новостворених територіальних громад. Серед них визнання територіальних громад Конституцією України як суб'єктів адміністративно-територіальних одиниць та надання їм статусу юридичної особи, що дозволить визначати ступінь їх політичної та фінансової автономії.

Для успішної реалізації реформ необхідно прийняти наступні заходи: 1) перед початком процесу реформування провести детальну підготовку, залучивши громадськість та представників органів місцевого самоврядування до спеціальних органів з опрацювання та впровадження реформи; 2) застосовувати індивідуальний підхід до кожного регіону з встановленням критеріїв для об'єднання громад або встановлення міжмуніципального співробітництва; 3) усвідомити, що будь-яке реформування потребує часу; 4) передати значну частину повноважень центральних органів виконавчої влади місцевим

урядам; 5) об'єднати фінансово слабкі громади з більш самодостатніми; 6) підвищити професіоналізм служб місцевого управління; 7) створити інституції, що контролюють ефективність розподілу бюджетних коштів для розв'язання проблем територіального розвитку. Такий підхід сприятиме успішній децентралізації влади в Україні.

Список використаних джерел

- 1.Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу // Навчальні матеріали онлайн (pidruchniki.website) — 2018. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://pidruchniki.com/91596/pravo/dosvid-reformuvannya_administrativno-teritorialnogo-ustroyu_krayinah_yevropeyskogo_soyuzu
- 2.Європейський досвід адміністративно— територіального реформування: політичний аспект. Аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень — 2018. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/844>
- 3.Забейворота Т.В. Зарубіжний досвід упровадження адміністративно-територіальної реформи в умовах проведення децентралізації влади // Зовнішня політика та національна безпека [Електронний ресурс] — Режим доступу: dunrda.gov.ua/wp-content/uploads/2015/05
- 4.Новіков М. Європейський досвід адміністративно-територіального реформування: політичний аспект. Аналітична записка [Електронний ресурс] Регіональний філіал НІСД у м. Харкові – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/844/>

Віталій КУВІК

здобувач освітньо-наукової програми «Менеджмент»
Західноукраїнського національного університету

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Сьогодні малий та середній бізнес (далі МСБ) відіграє ключову роль в економіці України, забезпечуючи близько 64% доданої вартості, 81,5% зайнятих працівників у суб'єктів господарювання та 37% податкових надходжень [1]. Отже, в умовах тривалої війни стратегічний розвиток МСБ в Україні є актуальною темою